NICOLAE TINCU

POEME

PENTRU

COPII

J. STRATULAT

www.dacoromanica.ro

NICOLAE ȚINCU

POEME

PENTRU

COPII

BUCUREȘCI
EDITURA LITO-TIPOGRAFIEI « POPULARA »
1897

www.dacoromanica.ro

Iubitului meu
amic I. Stratulat. —

1 Maiu 97 N. Ţinc

PREFAŢA

Copiiĭ trebue să se deprindă a citi. Lectura, hrănindu-le cugetarea, le creiază o petrecere sănătósă. Dar biblioteca lor recreativă la noĭ e ne'nsemnată încă, în ce privesce numĕrul scrierilor ce o compun. Pentru a o mări, am alcătuit acéstă carte. Bucăţile aflate 'ntr'însa, aŭ· vĕdut deja lumina, în mare parte, în «Revista Copiilor», *preţiósa publicaţiune întocmită de profesorul Theodor D. Speranţă, iar restul în alte reviste literare. Adunându-le acuma la un loc în paginele ce urméză, socotesc că ele pot fi puse în mâinele copiilor fără nicĭ o vătămare, ci din potrivă cu folos. Sunt într'însele numaĭ ideĭ şi simţirĭ care pot fi în-*

www.dacoromanica.ro

ţelese de inimile tinere ale micilor făpturĭ de care ne ocupăm, ideĭ şi simţirĭ care e bine să li se desvolte.

Maĭ nădăjduesc asemenea că broşura de faţă va puté fi citită cu interes şi de copiiĭ ajunşĭ la maturitate, de ómenĭ marĭ.

In scopul acesta şi cu speranţa acésta, o presintez lectorilor de tóte vârstele.

N. ŢINCU

www.dacoromanica.ro

NU E OM

Are ochĭ, nas, mâĭnĭ şi gură,
Dinţĭ, urechĭ. E 'n tot la fel
Cu a omuluĭ făptură,
Dar nu'ĭ om, cât vĕd, defel.

Nu e om, o nu, firesce,
Căcĭ e fără de cusur:
Nu mănâncă lăcomesce
Şi nu minte, nu, vĕ jur.

Neascultare, gălăgie
Orĭ prostiĭ, n'am pomenit.
Nu e om! Dar ce să fie?
E prea lesne de ghicit:

www.dacoromanica.ro

Uĭte colo, lângă uşă,
P'un pătuc gătit cu florĭ,
O drăguță de păpuşă
Cu obrajiĭ rumeorĭ.

www.dacoromanica.ro

FATA ŞI PISICA

(Imitaţie dupe *P. Verlaine)*

O drăguţă de fetică
Şi c'o sprintenă pisică,
Se alintă şi se bat
Amêndouĕ într'un pat.

Mânuşiţa 'ntinde fata,
Iar pisica, ce sta gata,
A sărit şi'n labe-a prins
Braţul care s'a întins.

Şi mereù, amestecate,
Se'nvârtesc ne-astêmpĕrate,
Ca fantastice panglicĭ,
Albe mânĭ şi labe micĭ.

www.dacoromanica.ro

Intunerecul se lasă
Și cuprinde 'ntréga casă,
Pe când ele ne'ncetat
Se tot jócă, se tot bat.

Acum nu mai vedĭ nimica,
Nicĭ fetița, nicĭ pisica.
Sunt aci orĭ aŭ eșit,
Orĭ în joc aŭ adormit?...

Cine, cine póte spune
Unde's micile nebune!
Besna 'nghite 'n negru'ĭ val
Și copilă ș'animal.

Dar colo, în fund, d'odată,
In odae se arată,
Scânteind strălucitor:
Patru puncte de fosfor!

www.dacoromanica.ro

MÂNCĂCIÓSA

Ĭĭ plac la cofeturĭ, grozav le vênéză;
Dulcéță, pișcoturĭ și nóptea viséză;
Covrigĭ, acadele, pesmeți, prăjiturĭ,
Nu lasă din ele nicĭ chĭar frimiturĭ.

Dar ouĕle roșiĭ ș'apoĭ cozonaciĭ!
Așa'ĭ, dar i 'mparte, voĭos cu săraciĭ;
Așa'ĭ, dar copiiĭ sîrmanĭ o ĭubesc,
Căcĭ daruri adese din mână'ĭ primesc.

Ș'ast-fel când acasă îĭ ₫ic, spre a rîde,
Copilul cel lacom, dulceților gâde,
Voind s'o îndrepte d'unicu'ĭ cusur,
In préjmă-ĭ se 'nnalță un dulce murmur,

www.dacoromanica.ro

Un glas ce în gura vecinilor sună:
«Fetița drăguță, fetița cea bună!»
Iar dînsa alérgă cu micul ei pas,
Mânjită de zahăr pe gură și nas.

---

www.dacoromanica.ro

TATA

Este vreme 'ndelungată
De când mórtea-a nimicit
Corpul tĕŭ, iubite tată,
De când eà ne-a despărțit,

Și d'atùncĭ nu maĭ rĕsună
Glasu'țĭ blând și înțelept
Să'mĭ arate calea bună
A vieții, drumu'ĭ drept.

Și d'atuncĭ mâna'țĭ ușóră
Nu mĕ mângâe pe pĕr,
Cum făcea odinióră.
Nu maĭ staĭ în adevĕr,

www.dacoromanica.ro

Lângă mine c'altă dată,
Cu-aĭ tĕĭ ochĭ să mĕ 'mpresorĭ,
Dar în nóptea 'nnaintată
Eŭ te vĕd adese orĭ.

Chĭar ierĭ nópte, scump părinte,
Chĭar ierĭ nópte aĭ venit
Şi, cu blândele'ţĭ cuvinte,
Multe, multe mĭ-aĭ vorbit.

M'aĭ luat încet de mână
Şi cu mine aĭ plecat
Jos de-vale, la fântână,
Unde ore 'ntregĭ am stat.

D'acolò, pornire sfîntă,
La biserică m'aĭ dus
S'aud preoţiĭ cum cântă
Slava Domnuluĭ de sus.

Şi la şcólă, sus pe trepte,
M'aĭ dus apoĭ binişor,
Dându'mĭ sfaturĭ înţelepte
Să fiŭ blând şi silitor.

www.dacoromanica.ro

Ce plimbare, ce plimbare,
N'am s'o uĭt! Te rog să viĭ
Nóptea fără încetare
Şi de vorbă să mĕ ţiĭ.

O, da, vino lângă mine
Şi 'mĭ fă visul meŭ plăcut;
Să trăesc mĭ-e drag cu tine
Iarăşĭ vĭéţa din trĕcut.

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

LENEA

Toţi în juru-mi se frământă
Inhămaţi la munca sfântă;
Iar când toţi se ostenesc,
Eŭ staŭ leneş şi gândesc.

Cum o fi, nu sciŭ, mai bine.
Să lucrez pare că-mi vine,
Dar un glas neînfrînat
Braţul mi-a paralisat,

Căci sarcastic îmi repetă,
Ca un cântec de flaşnetă:
«Şi de'ţi sta şi de'ţi munci,
«Şi-unii şi-alţii veţi muri».

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

CASA NÓSTRĂ

Casa nóstră are iarbă şi copaci, jur împrejur,
Florĭ cu feţe ce te 'ncântă şi mirosurĭ ce te 'mbată,
O fântână care-aruncă apa 'n sus cu drag murmur
Şi urechea ţĭ-o desfată.

Este albă, la ferestre are-oblóne verdĭ de brad;
Este simplă, ne'nsemnată, nu e 'nnaltă, nu e mare,
Dar culorĭ, lumĭnĭ şi umbră o 'mpresóră 'n aşa grad
Şi cu-atâta potrivire, că frumósă la toţĭ pare.

Da, le pare şi părerea e chĭar lucru-adevĕrat.
In acéstă armonie însă nota cea maĭ pură,
Notă vie, dominantă, fundament nealterat,
E Cesar, câĭnele negru, tolănit în bătătură.

www.dacoromanica.ro

Dacă intri 'n curtea casii și eșcĭ om necunoscut,
Ochiĭ luĭ vioĭ în cale'ți staŭ ca puncte de'ntrebare,
Și, puind în dreptul ușiĭ corpul luĭ ca și un scut,
Te anunță tutulora c'o puternică lătrare.

Însă dacă te cunósce, o, atuncĭ, prietenos,
Vine fuga dând din códă, sărind ese înnainte,
Căcĭ Cesar este un câine simțitor, politicos,
Animal cum nu e altul maĭ drăguț și maĭ cu minte.

Când ĭ-e fóme, se așéḑă la răcóre, subt un pom,
Și-îșĭ róde osu 'n tihnă. Dar... atuncea te feresce:
Să nu viĭ pe lângă dînsul, că e rĕŭ ca și un om,
Și de sigur că te mușcă, te sfâșie, te sdrobesce.

Casa nóstră are ĭarbă și copacĭ, jur împrejuŕ,
Florĭ cu fețe ce te 'ncântă și mirosurĭ ce te 'mbată,
O fântână care-aruncă apa 'n sus cu drag murmur
Și urechea ți-o desfată

www.dacoromanica.ro

VREMEA

Vêntul suflă, plóia cade,
Frigul pomiĭ-a desfrunḑit,
Cel avut în casă şade,
La căldură tolănit.

Şi de vênt, al iernĭi gâde,
Şi de norĭi 'ntunecoşĭ
El îşĭ rîde, cum se rîde
De duşmanĭ neputincioşĭ.

Iar săracul, nicĭ-odată
D'aĭ luĭ semenĭ îngrijit,
Vĕḑênd firea 'nverşunată
Stă sub ceruri îngrozit.

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

UN BASM

Pe un scaun, lângă sobă,
Clătinând mereŭ din cap,
Bunicuța, fără preget,
Impletește la ciorap.

Imprejur cu 'nsuflețire,
Se alungă doĭ copiĭ,
Pân'ce, rupți de oboséla,
Se opresc din nebuniĭ.

Vin atunci lângă bătrâna,
Amețiți drăguțiĭ puĭ,
Și îĭ strigă: mamă mare,
O poveste să ne spuĭ.

www.dacoromanica.ro

— O poveste! Dar pe tóte
Vi le-am spus câte-am sciut,
Póte dór Cocoșul roșu
Să vi'l ïéŭ de la 'nceput,

Ḍice ea.
— O, nu acela,
Îĭ rĕspunde mânios
Băeţelul. Dă'l încolo
Că e fórte urîcios!

— Ṣpune, spune, mamă mare,
Un alt basm, scïĭ tu când vreĭ,
Stăruesce și fetița
Cătând dulce 'n ochiĭ eĭ.

— Bine, dar, Muma Pădurii
Să v'o spuĭ, dacă n'o sciți,
Le rĕspunde bĕtrânica;
Ascultați dar liniștiți.

Și tușește, ca să'și drégă
Glasu, apoĭ încetinel
Povestirea așteptată
Ș'o începe 'ntr'acest fel:

www.dacoromanica.ro

«Ci-c'a fost de mult, o dată,
Căcĭ în alt chip de n'ar fi
Tóte cele întâmplate,
N'am avea ce povesti.

«Un unchĭaș a fost ș'o babă,
Prea de trébă, dar sîrmanĭ,
Se luptaŭ cu sărăcia
De un cârd amar de anĭ.

«Eĭ vĕḑênd că le sunt tóte
Numaĭ pacoste și foc,
O porṇiră 'n largul lumiĭ
Ca să dea peste noroc.

«Pe-un copil al lor acasă
Mi-l lăsară cuc, ḑicênd
Să'ĭ aștepte pân' s'o 'ntórce,
Maĭ târḑiŭ orĭ maĭ curênd.

«Drum bun, ḑise copilașul,
Le rĕspunse num'atât
Și'și vĕḑu de joc. Dar nóptea
Murea bietul de urât.

www.dacoromanica.ro

«Neputênd să dórmă singur
In al casiĭ greŭ pustiŭ,
Dete-ocol în drépta 'n stânga
Să găséscă-un suflet viŭ.

«Dar, vĕḑênd că nu e nimenĭ,
Se urcă sus pe bordeĭ
Şi în patru părţĭ să strige
Incepu aşa : heĭ, heĭ,

«Hu, n'aude, cine vine,
Uĭte-acu numaĭ decât,
Să se culce aḑĭ cu mine,
Căcĭ sunt mic şi mĭ-e urât ?

«După ce strigă de-a rîndul
Maĭ de multe orĭ mereŭ,
În sfârşit, un glas puternic
Şi adânc rĕspunse : eŭ !»

Copilaşiĭ nu maĭ suflă
La bunica lor privind,
Care vorba îşĭ urméză
Înnainte povestind :

www.dacoromanica.ro

«Intră 'n casă o femee
Şi îĭ ḑice luĭ răstit:
Am venit să dorm cu tine,
Precum singur m'aĭ poftit.

«De femee, e femee,
Dar e trupul eĭ făcut
Într'un chip precum copilul
Pên'acuma n'a vĕḑut.

«E o namilă cât casa,
Cu nas mare, rĕsucit,
Cu obrajiĭ cât dovleciĭ
Şi cu glasul rĕguşit.

«— Vaĭ, ce pĕr aĭ, cât o clae!
Ḑise dînsul minunat.
— Cât o clae, căcĭ sunt vécurĭ
De când nu l'am pĭeptĕnat.

« — Şi ce ochĭ!
— Sunt marĭ, căcĭ multe
Eŭ cu dînşiĭ am vĕḑut.

www.dacoromanica.ro

— Ce picióre!
— Lungĭ, căcĭ drumurĭ
Nesfârşite-am maĭ bătut.

— «Şi ce gură, ce dinţĭ, Dómne!
— Marĭ, da, maaarĭ c'am înghiţit
Mulţĭ. Ş'acuma şi pe tine
Să te'mbuc, ĭat'am venit.

— «Hap, răcneşce la el ĭazma
Şi d'odată îl sorbi
Cum aĭ sórbe-o picătură
Şi'n gâtleju'ĭ l'înghiţi...»

— Mamă mare, 'ĭ taĭe vorba
Băeţelul îngrozit,
Iar fetiţa plânge.
— Iacă,
Staţĭ că nu am isprăvit,

Le rĕspunde 'n grab bunica
Şi ĭĭ mângâe duĭos:
Ce fetiţă speriósă,
Dar şi ce băĭat fricos!

www.dacoromanica.ro

«Iac'ațunci, copilul babei, —
Povestirea îșĭ urmă, —
Îșĭ făcu în grabă cruce
Și d'odată se 'ntîmplă,

«Se 'ntâmplă minunea care
Dumnedeŭ o face-orĭ-când
Ți'ndreptezĭ, plin de credință,
Către dînsul al tĕŭ gând.

«Ce să vedĭ? Muma Pădurii,—
Îndrăcita ea erea, —
Începu ca să tușéscă,
Căcĭ în piept o sgâriea.

«Și, tușind, svârli afară
Pe copil nevătămat,
Iară ea, pocnind de-odată
Ca o pușcă, a crăpat.

«În ĕst chip Muma Pădurii,
Iasma rea s'a prăpădit,
Și d'ațuncea pot copiiĭ
S'aibă somnul liniștit.

www.dacoromanica.ro

«Mâĭne séră, înnainte
Am să spuĭú ce s'a 'ntâmplat,
Dupĕ ce s'a'ntors unchĭașul.
Acum, aĭdeți la culcat».

Copilașiĭ se desbracă,
Îșĭ fac cruce gănditorĭ
Și adorm cu mulțumire,
Dar pĕtrunșĭ și de fiorĭ.

---

www.dacoromanica.ro

CORTEGIUL

Merge 'ncet, în lungul stradiĭ,
Al cortegiuluĭ şir,
Popiĭ ţin fruntea paradiĭ
Îndrumaţiĭ spre cimitir.

Privesc ómeniĭ cortegiul
Şi întrébă, făr' de rost:
Cine e? vĕḑênd prilegiul
Ca să afle: cine-a fost!

Un bĕtrân s'opreşce 'n cale,
Ş'aruncându'ĭ priviriĭ lungĭ,
Ḑice mortuluĭ cu jale:
«Incet mergĭ, departe-ajungĭ!»

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

LAMPA LUI DUMNEȡEU

Un ţĕran plecâ d'acasă şi veni în Bucurescĭ,
Unde's multe şi mărunte, adevĕrurĭ şi poveştĭ;
El veni să vĕdĕ nóptea cum s'aprind pe bulevard
Lămpĭ electrice de par'că sunt lucéferĭ, aşa ard,
După cum îĭ tot spusese unĭĭ ş'alţiĭ, şi ast-fel
Hotărîse 'n urma urmiĭ să le véd'acum şi el.
Le vĕȡu. Atuncĭ un ĕla iscusit de prin oraş,
Negustor orĭ cuconaş,
Vine-aprópe lângă dînsul şi zîmbind, îĭ ȡise:
— Spune,
Maĭ vĕȡut'aĭ, verişcane, pân'acum aşa minune?
— De e vorba de minune, să nu'ţĭ fie supĕrare,
Îĭ rĕspunse luĭ ţĕranul, sciŭ eŭ una şi maĭ mare:
Dumneȡeŭ aprinde-o lampă, numaĭ una, şi d'odată,
Întunericul se duce, ȡiua mândră ni s'arată,
Lampa'ĭ una, dintre tóte însă 'ĭ cea maĭ minunată,

www.dacoromanica.ro

Şi se chĭamă... cum îĭ ḑice ?... dumnéta, dc, n'o sciĭ óre?
Şi se chĭamă : Sfîntul Sóre.
Aĭ de noĭ şi dumnévóstră toţ aprindem pe 'ntrecute
Fel de fel de felinare, lămpĭ, opăiţĭ miĭ şi sute,
Milióne, cât e frunza şi nisipul; în zadar.
Nóptea vine şi e nópte, făr' să aĭbe vr'un habar
D'ale nóstre meşteşuguri. Orĭ-ce facem, ce deprindem
Nóptea rîde 'n întuneric dc luminile ce-aprindem !

www.dacoromanica.ro

DIOGEN ÎNȚELEPTUL

Diogen, precum se scie, într'un chip cĭudat trăia
Şi de ómenĭ, urîciosul, joc d'a pururea 'şĭ bătea.
— Câte lucrurĭ nu'şĭ adună împrejur orĭ-ce năuc..
«Eŭ, întréga mea avere chiar pe corpul meŭ o duc,
Ḍicea el plin de mândrie; «am atât cât trebuesce
«Şi nimic nu'mĭ prisosesce.
«Ierĭ un vas aveam ĭn care luam apă de bĕut,
«L'asvârlii cât colo însă, când în cale am vĕḍut
«Pe un câĭne cum bea singur din isvorul rĕcoros
«Făr de cĭoburĭ orĭ pahare, lucrurĭ fórte de prisos».

— Diogene, ḍise-odată un drumeț al căruĭ nume,
Nicĭ povestea nu'l păstréză, nicĭ nu sciŭ d'a fost pe lume,
«Aĭ un lucru care'țĭ este, ḍĕŭ, ascultă-mĕ pe mine,
«De prisos maĭ mult ca tóte şi maĭ mult ca la orĭ-cine:

www.dacoromanica.ro

«Ți-e viața. Dă-o'ncolo și pe dînsa și atunci
«Poți și haĭna după tine cât colo să ți-o arunci;
«Și atunci poți să fiĭ sigur, filosof ce'n bute staĭ,
«N'o să 'ți trebuie nimica din puținul cât îl aĭ».

— «Este drept ce ḑice ĕsta!» Diogene cugetă,
Și de gât mâĭnele-o clipă cu putere 'și încleștă.
«Chiar așa e, fórte drept,
«Dar... nu pot să fiŭ, cum ḑice, într'atâta de 'nțelept!»

www.dacoromanica.ro

REVOLVERUL

Scotocind mereŭ prin casă,
Un copil neastâmpĕrat
A găsit, trântit p'o masă,
Revolverul încărcat.

I-o minune întrupată
Din argint, sidef, oţel,
Şi privirea fermecată
Ţi se'ndréptă către el.

Mititel, o jucărie
Revolverul pare-a fi.
Îl ĭea 'n mâĭnĭ cu bucurie
Şi începe a'l învârti.

www.dacoromanica.ro

Dar d'odată, bang, trăsnesce,
Glonțu-afar' a isbucnit
Și la mână îl rănesce
Pe copilu 'ncremenit.

L'a durut. Alt-fel se póte?
Chiar și lacrămĭ a vĕrsat.
Dar mai mult și decât tóte
S'arĕtâ prea mult mirat :

— Dómne, e cu-a ta sciință,
Ḍise el, și 'n placul tĕŭ ;
Este óre cu putință
Ce'ĭ frumos să facă rĕŭ ?

www.dacoromanica.ro

SĂRACUL

Cu privirea pironită
Spre pământ l'am observat.
— Pentru ce ți-e umilită
«Fața ta»? l'am întrebat.

«Îți ridică 'n sus privirea
«Și te uită către cer».
— Nu mi-o plécă umilirea,
«Dar de sus nimic nu sper.

«M'am convins că Domnul lasă
«Àle lumiĭ 'n voia lor,
«In nimic de noĭ nu'ĭ pasă,
«Dórme dus culcat p'un nor.

www.dacoromanica.ro

«Ar fi dar o nerozie
«Ca să staŭ să mă privesc
«Sus spre bolta'ĭ albăstrie,
«Spre locaşul luĭ ceresc.

«Mă am însă 'ncredinţare
«Că sunt printre ceĭ bogaţĭ,
«Printre ómeniĭ cu stare,
«Fórte mulţĭ descreeraţĭ.

«Întîmplarea e ciudată,
«Dar, fiind precum eĭ sunt,
«Ţin privirea'mĭ aţintată
«Tot mereŭ către pământ,

«Căcĭ pe faţa'ĭ négră numa
«Risipiţĭ se găsesc banĭ
«Orĭ şi când. E mare suma
«Ce o pĭerd ceĭ gugumanĭ».

---

www.dacoromanica.ro

MOJICUL

«Eşcĭ un om prea rĕŭ crescut,
Precum nicĭ n'am maĭ vĕḑut».
Într'o ḑi, la sindrofie,
Ḑice-un domn plin de mînie
Către altul. Umilit,
Îl întrébă:
— «Ce-am greşit!
«Care mi'este vina, care?
«Spune-o făr' de supĕrare».

— «Erĭ pe drum, ne-am întâlnit.
«O sciĭ asta negreşit,
«Ş'aĭ trecut pe lângă mine
«Precum trece orĭ şi cine;

www.dacoromanica.ro

«Nu-ĭ nimic. N'aĭ salutat,
«Dar în fața-mĭ aĭ scuĭpat;
«Eșcĭ mojic! Așa purtare
«Desaprobă orĭ și care».

— «Toțĭ avem cusururĭ, toțĭ.
«Dumnéta, cred că nu poțĭ
«Să dicĭ alt-felĭ; ba chiar póte
«Aĭ maĭ multe de cât tóte
«Ale nóstre....»

— «Te înșelĭ!
Ḍice altul. Să te spelĭ
«Vreĭ acum d'a ta scrintélă.
«Găsind altuia greșélă.
«El corect e. Num'atât
«Că așa, când i-e urât,
«Minte fără de rușine,
«Jócă cărțĭ, și când nu vine
«Norocelul maĭ curênd,
«Îl aduce vrênd-nevrênd:
«Singur omul se ajută.
«Cere banĭ, se împrumută
«Dela toțĭ, iar înapoĭ
«Nu-ĭ maĭ dă...»

www.dacoromanica.ro

— «Eĭ, ḑiceţĭ voĭ
«Orĭ ce-ţĭ vrea, dar maniere
«De la om orĭ când să cere,
«Şi le am, de, ce să-ţĭ spuĭ,
«Nu's aşa ca dumnéluĭ!
«Nu mi'eţĭ face imputărĭ
«Că'mĭ bag deştele prin nărĭ,
«Orĭ-că...»

— «Da, îţĭ cer ertare
«De nătînga mea purtare.
«Ce e dreptuĭ, sunt mojic.
«Alt nimic nu pot să ḑic,
«De cât că n'aveam în scire
«Că eşcĭ om aşa subţire:
«Trebuia 'n ast-fel de cas
«Să te scuĭp drept în obraz!»

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

VITÉZUL

Intr'o mică adunare
Se aflaŭ, din întîmplare,
Maĭ mulţĭ inşĭ, sfătoşĭ şi tarĭ,
Renumiţĭ aventurarĭ.

Povesteaŭ, pe întrecute,
Tóte luptele avute,
În carĭ probe toţĭ aŭ dat
D'un curaj neaseměnat.

Un bětrân, cu luare-aminte,
Asculta a lor cuvinte.
— Eŭ sciŭ unul şi maĭ bréz
«Decât voĭ, mult maĭ vitéz».

www.dacoromanica.ro

Ḍice el şi le arată,
De perete atârnată,
O icónă: blând, duios,
Rîde chipul luĭ Christos.

— Eĭ, ce spuĭ, cu cine, unde
«S'a bătut Christos? Rĕspunde,
«Căcĭ noĭ, drept, nu scim nimic
«D'un asemenea voĭnic».

— Făr de nicĭ o şovăire,
«Cu întréga omenire
«S'a luptat şi'a bĭruit
«Duşmanul cel maĭ cumplit:

«Ş'a sdrobit în suflet ura!
«L'aŭ bătut cel rĕĭ. Tortura,
«Insă orĭ cât fu de grea,
«Nu i-a smuls o vorbă rea»!

www.dacoromanica.ro

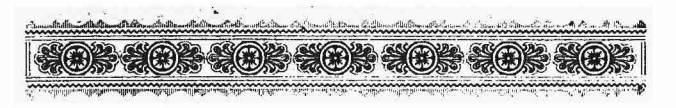

SĂRUTAREA IĽÉNIĬ

(După JEAN RAMEAU)

Baba-Hârca cea sbârcită,
Vrăjitóre-afurisită,
Din bordeĭu 'ĭ a eşit.
O cunună pe cap are
De scaeţĭ şi e călare
P'un cotoĭŭ grozav de mare
Cu pĕr negru şi sbârlit.

Intâlneşce pe Iléna,
Pe Iléna Cosânzéna,
Mănând mieiĭ sĕĭ drăguţĭ.
Cum o vede-aşa frumósă,
Strigă veselă, duioasă:
— «Copiliţă drăgăstósă,
«Vino'ncoa să mĕ săruţĭ!»

www.dacoromanica.ro

Dar, sburdalnica fetică
Se cutremură de frică
S'o ia iute la picior.
Vrajitórea mâniată,
De cotoĭul eĭ purtată,
In coliba feti'ndată,
Ca vêrtej rĕsbi cu zor.

— «Ómenĭ, fata vóstră este
«O nemernică, şi veste
«Eŭ v'aduc c'am hotărât, —
«Voia'mĭ e nestrămutată:
«Acel care 'ntâiaşĭ dată,
«Sărutat va fi de fată,
«Va muri numaĭ de cât!»

Mă-sa mâĭnile îşĭ frânge
De durere, mereŭ plânge,
Tat-sĕŭ câmpiĭ a luat;
Fie-care se 'ngrozeşce,
Când o vede o 'mbrânceşce,
Căcĭ cu témă se păzeşce
Să nu fie sărutat.

www.dacoromanica.ro

Vĕḑênd ea că nu'ĭ iubită,
Că de toţĭ e urgisită,
In pădure a fugit;
Dar sub frunḑele umbróse,
Păsărelele voióse
O desmérdă numeróse
Cu-al lor dulce ciripit.

Printre păsărĭ cântăreţe,
Minunata'ĭ frumuseţe
Inflori măreţ sub cer.
Inprejuru'ĭ neclintită
Stă pădurea înverḑită,
Căcĭ de ochi-ĭ dogorită
Nu maĭ simte-al ĭerniĭ ger.

Împĕraţĭ din depărtare,
În rădvane orĭ călare,
Vin furiş de o privesc.
Eĭ ĭ-ar pune cununie,
Ş'ar lua-o de soţie,
Dar d'a vrăjiĭ grozăvie
Să'ĭ vorbéscă nu'ndrăsnesc.

www.dacoromanica.ro

Iar Iléna se'ntristéză
Și din suflet greŭ oftéză,
Când gândesce că'n zadar
Frumusețea'ĭ strălucită
O să'ĭ fie vestejită,
Căcĭ pe gura'ĭ pârguită
Pórtă-al morțiĭ gróznic dar.

Vĕdênd gréua suferință
Ce-a căḑut pe-a eĭ ființă,
Un pitic, ghebos, urît,
Către ea înnaintéză,
Umilit îngenuchiéză,
Și apoĭ ĭĭ cuvintéză
Tremurând, dar hotărît:

— «O, Iléno, plécă'ți gura
«Spre obraji'mĭ, ce căldura
«Feților tale-o vrea cu dor.
«Să sdrobim a ta 'ntristare:
«De pier eŭ nu-ĭ lucru mare,
«Iar sub dulcea'ți sărutare
«Fericit aș fi să mor!»

www.dacoromanica.ro

— «Primesc darul tĕŭ, pitice,
Luĭ Iléna'n grabă'ĭ ḑice,
«Căcĭ m'aştéptă-un împĕrat
«Să mĕ facĕ-a luĭ soţie;
«Dă obrazul. Pe vecie,
«Mĕ jur eŭ, ţi-om face ţie
«Mormînt falnic, minunat».

«Vin»! Iléna repetézĕ.
«Nu voiŭ da aşa rĕsplată
«Pentru-o faptă cum e-a ta;
«Fugĭ! Fecióra 'ndurătóre
«M'o scăpa de vrăjitóre!
«Num'atuncĭ, a doua óre,
«Gura mea te-o săruta».

Slutul plécă făr'să ḑică
Un cuvînt. Ea singurică
Iar rĕmâne. Un sticlet,
Imbrăcat cu mândre feţe
Şi'ntre pasĕrĭ cântăreţe
Cel maĭ meşter la poveţe,
Îĭ însuflă gând şiret.

www.dacoromanica.ro

Cum aude-aşa Iléna
Sfatul care năsdrăvana
Păsĕrică i-l'a dat,
Rochĭa ruptă şi săracă
Iute, iute 'şĭ-o desbracă,
O atârnă de o cracă
Şi ia haĭne de băiat.

Şi când ast-fel fu schimbată,
Se porni la hârca'ndată
În bordeiu'ĭ ponosit.
O găsi şeḑênd călaŧe,
Precum sta fără 'ncetare
Pe cotoiul eĭ cel mare
Cu pĕr negru şi sbârlit.

— «Ce băiat!» şopti duiósă
Cotorónţa fiorósă.
«Obrajĭ rumenĭ şi drăguţĭ,
«Ochişorĭ cu strălucire,
«Gură plină de zîmbire
«Rĕscolesc a mea simţire;
«Aide, vin' să mĕ săruţĭ!»

www.dacoromanica.ro

«Este slabă, scofâlcită
«Fața mea îmbătrânită,
«Sunt urîtă, negreșit;
«Dar 'mĭ-e drag să văd că vine
«Un copil frumos ca tine
«Și s'așeḑe lângă mine:
«Fă'mĭ dar dorul împlinit!»

— «Fie voia ta făcută!»
Ḑice fata și-o sărută.
Sub al buzelor eĭ jar,
Cum văḑu că hârca moare,
Ĭĭ luă din cingătóre
Bățuḷ eĭ de vrăjitóre
Și în crâng se'ntórse iar.

Acolo, voiósă, chiémă:
— «Vin' pitîce, fără témă,
«Vino, vin, căcĭ am sdrobit
«Astă-ḑĭ vraja cea cumplită,
«Ce'n pădurea înverḑită
«Mĕ ținea tot pironită;
«Vin' piticul meŭ iubit.

www.dacoromanica.ro

«Vin, căcĭ vorba juruită
«Acum fi-va împlinită».
El alérgă bucuros.
Dar piticul, o, mirare,
Subt a feteĭ sărutare
Se înnalţă, cresce mare,
Şi se schimbă'n Fĕt-Frumos!

Atuncĭ paşiĭ şi'ĭ îndréptă
Spre 'mpĕratul ce-o aştéptă
Colea'n délu-apropiat.
Şi ĭĭ ḑiceḑ cu grăbire:
«Dómne, viŭ să'ţĭ daŭ de scire
«Că acesta'ĭ al meŭ mire,
«E alesul meŭ bărbat!»

Impĕratul ĭĭ cunună
Cu destulă voie bună,
De şi sufletu'ĭ mâhnit;
Şi când preotul rostesce
«Isaia dănţuesce»,
Stol de paseri 'l însoţesce
Cu armonic ciripit!

---

www.dacoromanica.ro

POVESTE

ANECDOTĂ

— Mamă dragă, ḑice Puiul
Către mă-sa, drag zîmbind:
«Spune'mĭ drept, îţĭ place ţie
«S'auḑĭ basme povestind?»

— Cum de nu, rĕspunde mă-sa,
De sciĭ vr'unul, haĭ, te-ascult.
— Să ţi-l spuĭ, dar să sciĭ, mamă,
Că e scurt, nu ţine mult.

— Cu atât maĭ bine, spune-l;
Lângă mine vin de şeḑĭ.
— Iacă 'ncep, şi cum ĭ-e rostul
Chiar îndată o să veḑĭ:

www.dacoromanica.ro

«Ci-c'a fost, a fost odată,
«Căci în alt-fel de n'ar fi,
«Tot ce voiŭ să'ţĭ spuĭ acuma
«N'aşĭ putea a'ţĭ povesti ;

«Ci-c'a fost, aicĭ pe masă,
«Pînă erĭ, frumos, cu şart,
«Un pahar. Acuma însă,
«Nu maĭ este, căci l'am spart !...

---

www.dacoromanica.ro

ȚIGANUL ȘI MAREA

ANECDOTĂ

La Constanța, cum sosesce
Primul nostru regiment,
Danciu Anghel se grăbesce
Să se ducă la moment
Jos la mare, ca să'și spele
Murdăria după piele.
Danciu Anghel e soldat
Și țigan, dar e curat.

Spală el, își frécă bine
Trupu'ĭ negru prăfuit;
Mai apoĭ o sete'ĭ vine,
Și de dênsa prididit,
Plécă'n valurĭ a luĭ gură
Și îĭ trage-o 'nghițitură.

www.dacoromanica.ro

Dar, simţind gustu'ĭ amar,
O asvârle iute-afar...
Apoĭ strigă cât maĭ tare:

— Haoleŭ, ce apă rea!
D'aea escĭ tu, mareo, mare,
Find-că nimenĭ nu te bea!

www.dacoromanica.ro

CĂPĂŢÎNE DE MĂGARĬ

ANECDOTĂ

Un ţăran, mergênd odată
In plimbare prin Lipscanĭ,
Se mira de câtă marfă,
Sumedenie de banĭ,

Stă prin rafturĭ grămădită
In acele prăvăliĭ
Cu marĭ gémurĭ cât pereţiĭ
Şi cu table aurilĭ.

Cercetându-le de-a rîndul,
El zăresce acuşic
O ciudată prăvălie,
Care marfă n'are pic.

www.dacoromanica.ro

Vede lavițe d'alungul
Înșirate lângă zid,
Și tejghele góle care
Cu ferestre se închid.

Cum-că este-o zărăfie
Înțelegeți, negreșit;
Dar el, bietul cască-gură,
Stă pe loc nedomirit.

Innăuntru se mai află
Un om singur, un băiat.
Deci, voind să afle ce e
Pe acesta l'a 'ntrebat:

— Domnișorule, mĕ iértă,
Aș voi prea mult a sci:
Cam ce-anume vindeți óre
Dumniavóstră pe aci?

Amploiatul, june ferches,
Care pórtă ochelari,
Îi rĕspunde, ca să rîdĕ:
— Căpĕțîne de măgari!

www.dacoromanica.ro

— Eĭ, îĭ ḑice-atuncĭ ţăranul,
Privind ţintă la ţingăŭ:
«Ţĭ-e ciudată, ce'ĭ drept, marfa,
«Dar nu'ţĭ merge de loc rĕŭ.

«Căcĭ cum vĕd, închee dînsul
«Cuvîntând cu dulce glas,
«Nevîndut pînĕ acuma
«Un cap numaĭ ţĭ-a rĕmas».

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

UN EROŬ GROZAV

Chivăra-ĭ e de hârtie,
Este sabia'ĭ de lemn,
Insé pentru vitejie
Are'n sufletu'ĭ îndemn.

Câmpul sĕŭ măreț de luptă
I-un maĭdan cu bălăriĭ;
Haĭna'ĭ e mânjită, ruptă,
Dar ce ifos! Să te țiĭ.

Rĕsărind de nu sciŭ unde
Un glas strigă: «Ce mucos!»
El nimica nu rĕspunde:
E vitéz mărinimos.

www.dacoromanica.ro

Dar, urmând a luĭ ocară,
Maĭ repetă glasul rĕŭ:
«Vaĭ, sîrmana, biata ţară
«Cresce înc'un nătărĕŭ»

Îĭ păru insulta mare,
Isbì sabia 'n pămênt
Furios ş'atât de tare,
Că în mână i s'a frânt.

Tot atuncea se arată
Dup'un zid furiş, încet,
Un cap. Dînsu'ĭ, iată, iată,
Agresorul cel şiret.

La moment, cum îl zăresce,
Iea o piatră plin de foc,
Drept în frunte îl isbesce
Şi nu fuge, stă pe loc!

www.dacoromanica.ro

DOI ÓMENĬ

In trăsură, par'că'ĭ Joe,
Unul merge rĕsturnat,
Pe jos altul anevoe
In cârjĭ umblă rezemat.

Un minut a lor privire
Se 'ntâlnesce. Ca din nor,
Cel avut, plin de mărire,
Cată 'n jos spre cerşetor;

Cel sărac la dînsul cată
Umilit. Insă, vĕḑênd
Mutra luĭ înfumurată,
Ast-fel cugetă în gând:

www.dacoromanica.ro

«Ca şi mine, ca şi mine,
«In mormînt veĭ fi băgat
«Şi d'aceiaşĭ viermĭ, creştine,
»Trupul tĕŭ va fi mâncat!»

www.dacoromanica.ro

BOIĬ ȚARANULUĬ

ANECDOTĂ

Un țĕran trecênd cu carul
Astă tómnă prin Lipscanĭ,
Intr'o grópă-a primărieĭ
Se 'nglodar'aĭ luĭ juncanĭ.

Necăjit, rumânu 'ncepe
Să înjure, să dea 'n boĭ,
Ca să'ĭ scótĕ caru-afară
Cât maĭ iute din noroĭ.

Negustoriĭ când vĕd asta
Es cu toțĭ din prăvăliĭ
Și se pun pe el cu gura
Una ș'una, să te țiĭ!

www.dacoromanica.ro

Strigă, sbiară: nu ţi-e milă!
Fórte aspru 'l dojenesc:
Cum se póte-ast-fel să batĕ
Pe aceĭ care 'l hrănesc!

Pentru vitele'ĭ ţăranul
Vĕḑênd p'alţiĭ prinşĭ de dor,
Scărpinându-se la céfă
Ast-fel ḑise gânditor:

— Eĭ, drăcie ca şi asta!
«Uite, mĕ, ce nu gândescĭ,
«Boiĭ meĭ, cum vĕd, aŭ némurĭ
«Pe aicĭ prin Bucurescĭ!»

www.dacoromanica.ro

STRADA

SCRISÓRE

Strada caseĭ nóstre este
Cum sunt tóte 'n Bucurescĭ.
Este scurt'a eĭ poveste;
Să ţĭ-o spun, dacà voescĭ.

Prăfuità 'n timp de vară,
Tómna'ĭ gârlă de noroĭ;
Trecĕtorĭ pe ea se cară
Câte unul, câte doĭ.

Strîmtă, lungă şi sucită,
Cu pavagiul scofâlcit,
De clădirĭ e mărginită
Intr'un chip nésemuit.

www.dacoromanica.ro

Ici un dam se aridică
Cu podóbe aurii,
Lângă el o cióbă mică
Abia stă pe temelii.

Printre ele sunt maĭdane,
Care-ascund mari avuții:
Sdrențe, cioburi și olane
Asvârlite'n bălării.

Dar așa cum e îmi pare,
Tu mĕ crede, dacă vreĭ,
Că'i frumósă lucru mare
Neavênd potrivă eĭ.

Ah, când sórele apune
Pe un cer fără de norĭ
Și d'a lungul stradeĭ pune
Sclipitórele luĭ florĭ,

Eŭ, sub rada'i aurie,
Maĭ vĕd iar, în liniĭ marĭ,
Draga mea copilărie,
Când, cu céta de strengarĭ,

www.dacoromanica.ro

Alergam în nepăsare,
Nici de praf nici de noroi;
Alergam în fuga mare,
Tărând smeuri după noi!

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

CÂINELE CIOBANULUI

Lâng'un şanţ, şedea ciobanul ţinênd capu'n jos plecat
Şi privea, cu ochi'n lacrămĭ, la un câine împuşcat.
M'am mirat vĕḑêndu'l ast-fel pironit în nemişcare
Şi, deloc ne 'nţelegêndu'ĭ sdrobitórea întristare,
De durerea luĭ ascunsă binişor l'am întrebat.

—Aŭ ḑis eĭ, rĕspunse dînsul, cu glas stins, cu'n rîs amar,
«Aŭ ḑis eĭ consilieriĭ ş'iscusitul de primar,
«Că un câine, care sătul ĭerĭ turbat îl colindase,
«Pe Ţriveĭ ce'l veḑĭ acilea mort, sĕrmanul, îl muşcase;
«Aŭ ḑis eĭ, dar adevĕrul cum era n'aveaŭ habar.

«Şi apoĭ, fiind-că dînşiĭ sunt stăpânĭ acum în sat,
«Porunciră să'l omóre. Un nemernic de argat
«Luă puşca. Dar de gróză ca să nu mi'l chinuiască,
«Căcĭ de sigur nevoiaşul nu ştia să'l nemerească,
«Singur eŭ cu astă mână, singur eŭ l'am împuşcat.

www.dacoromanica.ro

«Ah, atunci când luaĭ arma și'l ochiĭ, să'l fi vĕḑut
«Cum mișca voios din códă și venea... Da, ar fi vrut
«Să s'apropie de mine,—nu'ĭ eream prieten óre?—
«Și să lingă cu iubire mâna'mĭ gata să'l omóre!
«Apăsaĭ trăgaciul pușciĭ, sbură glonțul... ș'a căḑut.

«Vréŭ acum să'ĭ fac o grópă luĭ Griveĭ, iubitul meŭ.
«Iar apoĭ, când o fi timpul hotărât de D-ḑeŭ,
«Care viéța-orĭ și căruĭ a închis'o în hotare,
«Ca să'mĭ daŭ ca tot creștinul a din urmă rĕsuflare,
«Tot alăturea cu dînsul m'oiŭ culca să dorm și eŭ!»

www.dacoromanica.ro

PANTALONIĬ

ANECDOTĂ

Profesorul strigă 'n clasă:
— Băeţĭ, care dintre voĭ
«Ştie lâna unde este?»
— Pe la mĭeĭ şi pe la oĭ,
Un elev rĕspunse 'ndată.
— Bravo, este-adevĕrat.
«Dar din lână ce se face?»
Piciul tace încurcat.
— Să'ţĭ spuĭ eŭ, maestrul ḑice,
«Căcĭ ţĭ-e gândul la drăcĭĭ:
«Se fac stofe pentru haĭne;
«Altă dată să o sciĭ!
«Şi-acuma, spune'mĭ mie:
«Din ce óre ţi-aŭ făcut
«Pantalonĭĭ după tine?»

www.dacoromanica.ro

Copilaşul tace mut.
Dar, vĕḑênd că profesorul
Vrea să'l prindĕ de urechĭ:
— Sunt făcuţĭ dintr'o pereche
«Pantaloni d'aĭ tatiĭ, vechĭ! »

www.dacoromanica.ro

EA DANȚÉZA

(După JACQUES NORMAND)

Iarăși baluri și serate,
Iarăși rochii decoltate,
Iar petreceri ce curg val;
Uf, intrăm în carnaval!
Reîncepe vremea 'n care
Tótă nóptea șóța'mi sare,
Vrênd cu mod'a fi conform.
Ea danțéză... și eŭ dorm!

E slăbuță, mititica,
Gême tótă ziulica
De migrene, nevralgii;
O țiŭ tot în doftorii.
Dar cum vine séra 'ndată
Intr'o clipă'i transformată.
E ceva nespus, enorm
Cum danțéză... și eŭ dorm!

www.dacoromanica.ro

Cât-va timp mĕ ţiŭ eŭ bine,
O privesc pe lângă mine
Cum tot sare tontoroĭ;
Trec la cărţi şi eŭ apoĭ
Să 'nvêrtesc puţin pichetul,
Dar încetul cu încetul
Ochiĭ meĭ se 'nchid ş'adorm.
Ea danţéză... şi eŭ dorm!

Dorm şi'n vis, fără 'ncetare,
O tot vĕd mereŭ cum sare
Strînsă tare de mijloc
D'un braţ negru de gheroc,
In mulţime cum s'avêntă
Dupĕ musica ce cântă.
Iĭ vĕd pasul uniform
Cum danţéză... şi eŭ dorm!

Dorm, saŭ nu... dormim, maĭ bine;
Câcĭ şi alţi bărbaţi ca mine,
Prin fotoliurĭ rĕsturnaţi
Staŭ în visurĭ cufundaţi.
Sub aceĭaşĭ greutate
Avênd frunţile plecate,
Murmurăm cu glas înform:
Ea danţéză... şi eŭ dorm!

www.dacoromanica.ro

Şi când ḑiua se iveşce,
Danţul tot nu'l isprăveşce.
«Inc'un valţ, ş'apoĭ plecăm;
«Un minut dar să maĭ stăm»
Ḑice. Iar când în trăsură
Plec cu dênsa, în mĕsură
Se tot sâcâe enorm:
Ea danţéză... şi eŭ dorm!

Insă, lasă că'mĭ sosesce
Rĕsbunarea. Când va cresce
Mititica, fata mea,
Ca şi mă-sa o să vrea
Să danţeze. — A mea soţie
Tot cu dênsa o să fie
Ş'o să ḑicĕ-atunci conform:
Fata'mĭ jócă... şi eŭ dorm!

Da, drăguţa nóstră fată
O să fie 'nconjurată,
Nevestică, dragă, ḑĕŭ,
Ş'o să jóce 'n locul tĕŭ.
Iară tu atuncea 'n tine
O să ḑicĭ la fel cu mine,
C'un căscat imens, enorm:
«Fata'mĭ jócă... şi eŭ dorm!»

www.dacoromanica.ro

Ah, atuncea o să fie
Pentru mine bucurie!...
N'o să vréŭ să şciŭ de bal,
Ş'o să dorm în carnaval
Nóptea cât o fi de mare
Ḍicênd: «Dómna rolul are;
«Ea veghéză, mĕ transform;
«Fata'mĭ jócă... şi eŭ dorm!»

www.dacoromanica.ro

PORTRETUL LUI RAFAEL

(După GIOVAN BATTISTA FELICE ZAPPI)

Rafael, pe care cerul cu prisos îl înzestrase
Dându'ĭ daruri cum la nimeni altul n'a mai hărăzit,
D'a tot face mereŭ chipul celor l'alți se săturase,
Și 'ntr'o ḍi la dînsul numaĭ gândul luĭ și-a pironit.

Apucând penelu 'n mână, delicate liniĭ trase
Și portretul luĭ pe pânză luminos a rĕsărit,
Iar maestrul, care-atâtea capo-d'operĭ desenase,
O minune, încă una, și maĭ mare-a săvârșit!

Viind apoĭ la el Mórtea, se opri uĭmită 'n dreptul
Astor două chipurĭ mândre, și, sfiósă ca 'nțeleptul:
— Care'ĭ? care'ĭ pentru mine? întrebă de două orĭ.

www.dacoromanica.ro

Sufletul răspunse-atuncea, desvelindu'şĭ eĭ secretul:
— Ia'mĭ tu corpul meŭ netrebnic, dar să nu'mĭ atingĭ [portretul:
Amîndoĭ, şĭ unul ş'altul, ne-am născut nemuritorĭ!

www.dacoromanica.ro

VIÉȚA OMENÉSCĂ

(După GIAMBATTISTA MARINI)

Cum se nasce omu 'n lume, îşĭ deschide ochi 'ndată,
Nu l'a sórelui lumină, ci la plânş, şi apucat
De o mână ce spre dînsul orĭ când este îndreptată,
Corpul luĭ în strîmte faşe peste tot e strîns legat.

Când, copil, din sînul mamiĭ nu 'ĭ maĭ este hrana dată,
Cu nuiéua 'n tot momentul îl vedem amenințat.
Maĭ târdiŭ, când de juneţe fruntea luĭ e 'ncununată,
De ĭubire şi dorinţe sufletul ĭ-e sbuciumat.

Şi apoĭ când vine vîrsta trupul de 'ĭ îngreuiază,
De restrişte şi de luptă obosit se 'ncovoĭază
Pe toiag, tăcut tovarăş ce statornic ĭ-a rĕmas.

www.dacoromanica.ro

In sfîrşit, în cimitirul, plin de crucĭ, aĭ luĭ l'aşéḑă.
Privind mortul orĭ şi cine în adâncul luĭ oftézĕ:
— De la légăn pân' la grópă nu'ĭ decât un singur pas!

www.dacoromanica.ro

SINGURĂTATEA

FRAGMENT DIN «NÓPTEA DIN DECEMBRE»

a lui ALFRED DE MUSSET

POETUL

Intr'o nópte, când în şcólă
Mĕ aflam, în clasa gólă
Am rĕmas la studiat.
Lângă masă'mĭ vĕd că vine
Un copil la fel cu mine
Şi în negru îmbrăcat.

Fruntea'ĭ tristă şi frumósă
Ş'o plecâ prietenósă
Şi în cartea mea citi.
Lângă mine 'n nemişcare,
Adâncit în cugetare,
Stete pîn' a doua ḑi.

www.dacoromanica.ro

Mai târdiŭ, când împlinisem
Cincîspreḑece anĭ, pornisem
In pădure la plimbat.
Subt un arbor, lângă mine,
Văd un tênĕr care vine,
Tot în negru îmbrăcat.

Calea 'ĭ cer să mĭ-o arate.
Surîḑênd cu bunătate
O privire mi'ndreptâ;
Cu o liră ș'o cunună,
Strânse 'n mână 'ĭ împreună,
Délu 'n zare mĭ-arĕtâ.

La etatea când plăcerea
Risipeșce 'n noĭ durerea,
Un toast am ridicat.
Văd în faṭa mea că vine
Un conviv la fel cu mine
Și în negru îmbrăcat.

Pe sub mantie mĭ-arată
O purpură sfâșiată,
E cu mirt încununat;
Braṭu'ĭ slab încet ridică
Spre paharu'mĭ, care pică
Ios în ṭăndărĭ sfărămat.

www.dacoromanica.ro

Peste-un an, lâng' al meŭ tată,
Morĭ în nóptea 'nnaintată,
Suspinám îngenuchĭat. .
Lângă patu'ĭ vĕd că vine
Un orfan la fĕl cu mine
Şi în negrŭ îmbrăcat.

Ochiĭ luĭ plinĭ de durere
Vĕrsaŭ lacrimĭ în tăcere,
Spiniĭ pe fruntea luĭ avea;
Lira'ĭ sta jos aruncată,
Purpura'ĭ însângerată,
Spada în pieptul luĭ erea.

Mĭ-am adus de el aminte
Orĭ şi cînd, în gînd presinte
Il tot am necontenit;
E-o vedenie ciudată
De fiinţa mea legată
Ce'n tot locul m'a 'nsoţit.

Maĭ târdiŭ, când alinare
Imĭ cerea trista mea stare
Şi din ţară vream să plec,
Ca să caut maĭ departe
Urme de nădejdĭ deşarte
Şi restriştea să'mĭ înnec;

www.dacoromanica.ro

La Colonia, Maienţa,
Nizza, Parma şi Florenţa,
Sus pe Alpiĭ înghețaţiĭ,
Oriĭ prin văile umbróse
Care taie numeróse
Apeniniĭ rĕsfăţaţiĭ,

Oriĭ la Havre 'n contemplare,
Privind lung la 'ntinsa mare,
La Genova prin potecĭ
De lămâĭ şi portocale,
Ce p'a lor frumósă cale
Te îndémnă să maĭ trecĭ;

Pretutindenea, pe unde,
Sub durerea ce pătrunde
Crud în suflet, am oftat;
Oriĭ pe unde vru urîtul
Plicticos să'mĭ strîngă gâtul
Ca şi unuĭ condamnat;

Oriĭ pe unde visătóre
Lăsam mintea mea să sbóre
Dupe noŭ, necunoscut;
Oriĭ pe unde preĭăcută
Fața omuluĭ şciută
Tot la fel am revĕdut;

www.dacoromanica.ro

Orĭ pe unde, subt urgie,
In a mea călĕtorie,
Am pus capu 'n mâĭnĭ plângênd;
Orĭ pe unde sfâşiată
Mĭ-a fost inima curată
Simţind sângele'ĭ curgênd;

Orĭ pe unde 'n disperare
Chiemam mórtea spre scăpare;
Orĭ pe unde am călcat,
Am vĕḑut în drum că'mĭ vine
Un om trist, la fel cu mine
Şi în negru îmbrăcat.

Spune'mĭ, cine eşcĭ tu care, în acéstă tristă vĭéţă,
Tot-d'a-una 'n a mea cale, pretutindenea te ţiĭ?
Nu pot crede nicĭ-odată, judecând dup'a ta faţă,
Dupe jalea ce-aĭ pe chipu'ţĭ, ca Destinul rĕŭ să fiĭ.
Este dulce-a ta zîmbire şi e plină de răbdare,
Plînsul tĕŭ îmĭ dovedeşce că aĭ suflet simţitor;
Când te vĕd, îndurătóre Providenţa îmĭ apare,
In durerea ta o soră suferinţa mea îşĭ are,
Sémănă cu-al amicieĭ legământ mângăetor.

Cine eşcĭ? Să fiĭ tu óre îngerul care 'mĭ vrea bine?
Nu, căcĭ nicĭ o prevestire nicĭ o dată nu 'mĭ daĭ.

www.dacoromanica.ro

Când s'abate suferința sdrobitóre peste mine,
Vii tăcut, te-așezi alături și mâhnit în fața'mi stai.
Două-zeci de ani trecură de când mi-ești în cale mie,
De când, fără încetare, pretutindeni mă urmezi,
Și nu știu nici cum te chiamă !... D-zeu ți-a dat solie
Să'mi fii umbră ?... De ce rece ești la ori-ce bucurie,
Iar, când m'aflu în durere, plângi și nu mă consolezi ?

Cine ești tu, spune'mi, spectru al junețiĭ mele ? Care
Este gându'ți, pelerine nici-odată obosit ?
Spune'mi, pentru ce în cale'mi te-am găsit fără 'ncetare
Așezat mereu în umbră ori pe unde m'am oprit ?
Cine ești, prieten care vii la mine în tăcere,
Martor veĭnic când durerea mă apasă sub picior ?
Ce-ai făcut ca dupe mine să te ții, și ce putere
Te îndémnă, frate, nóptea, spărgênd vĕlul de mistere,
Să te-arĕți atunci când lacrămi curg din ochii mei izvor?

VEDENIA

Tatăl meu îți este tată.
Inger, demon ?... Nici-odată !
Nu's nici unul din ĕști doi.
De iubiții mei n'am știre
Incotro merg în orbire
P'acest bulgăr de noroi.

www.dacoromanica.ro

Inger, demon? Nu! Maĭ bine
Imĭ ḑi frate. Se cuvine,
Căcĭ tot ast-fel mĕ şi port.
Te-oiŭ urma fără 'ncetare
Şi voiŭ sta pe grópa 'n care
Veĭ dormi ca mâine mort.

Inima ţi-e dată mie.
Când durerea te sfâşie
Lângă tine vin a sta.
Te urmez ca şi un frate,
Insă mâna nu'ţĭ pot da;
Mĕ numesc: Singurătate!

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

DESNĂDĂJDUIREA LUĬ IUDA

(După FRANCESCO GIANNI)

Iuda, fapta'ĭ mişeléscă după ce ş'o 'ndeplinise,
Copleşit de desnădejde, d'un copacĭ se spânzură;
Intinḑênd aripa'ĭ négră, demonul ce'l sfătuise
In vîrtej de fum şi flacărĭ iute lângă el sbură,

Şi de funia ce'n jurul gâtuluĭ se 'ncolăcise,
Apucându'l bine 'n ghiare, jos în iad îl aruncă;
Limbĭ de flacărĭ într'o clipă corpul luĭ îĭ mistuise
Şi scheletul în jăratec arḑĕtor se transformă.

Cum ajunse în gheenă, unde geme şi suspină
Vecĭnic cine pórtă 'n suflet a păcatuluĭ rugină,
Fruntea Tartoruluĭ cruntă repede s'a 'nseninat

www.dacoromanica.ro

Şi, luând pe Iuda 'n braţe, strîns pe pieptul luĭ
[de tină,
Gura luĭ îngrozitóre, négră şi de sînge plină,
Iĭ întórse sărutarea ce şi el luĭ Christ 'ĭ-a dat!

---

www.dacoromanica.ro

PROBLEMA

ANECDOTĂ

Profesorul îşĭ aşéḑă
Pe nas mariĭ ochĭelarĭ
Şʼo problemă le dictézĕ
Mititeilor şcolarĭ.

— Ascultaţĭ: cinci-ḑeci şi nouă
«Corcoduşe, patru stupĭ,
«Prune-o sută vĕ daŭ vouĕ,
«Plus şi şépte cantalupĭ.

«De-or fi tóte adunate
«Impreună, dragĭ băeţĭ,
«Bine, bine numĕrate.
«Rĕspundeţiʼmĭ: *ce-o să aveţĭ?*»

www.dacoromanica.ro

Este grea, nu pot pătrunde
Intrebarea, ş'ast-fel tac.
Numaĭ unul îĭ rĕspunde:
— O durere de stomac!

---

www.dacoromanica.ro

CĂŢEIĬ

Doĭ căţeĭ fac slujĭ. Fetica
Le dă zahăr şi'ĭ mângâie.
Deslegând din cap panglica
Care'ĭ légă strînsă chica,
Păru'ĭ lung şi mătăsos,
Ea le ḑice să rĕmâie,
Să maĭ stea ca acuşica,
Tot aşa: frumos, frumos!

Câĭniĭ clănţĕne din gură.
Fata, fórte seriósă,
Cu panglica ié mĕsură,
Căcĭ rochiţă vrea frumósă
Să le facĕ la un fel
Fie căruia căţel.

www.dacoromanica.ro

Ei, vĕdènd, că de-astă dată,
Nu le dă nicĭ o bucată
De zahar,
D'odată sar
Peste mâna înțeléptă,
Care vrea 'n linie dréptă
Să'ĭ maĭ ție, și dispar.

Trîntind jos cu supĕrare
Ace, fórfecĭ și mĕsură,
Cât o ține mica'ĭ gură
Fetișóra țipă tare:
«Poftim, trébă să maĭ facĭ,
«Cu-așa câinĭ, cu așa dracĭ!»

www.dacoromanica.ro

PATUL PAPUŞIÏ

Cine e ca dînsa óre
Mulţumită,
Fericită ?
Mamiţica
I-a adus chĭar acuşica,
Fetiĭ eĭ ascultătóre,
I-a adus un pat micuţ,
Nu se póte maĭ drăguţ ;
Pat întreg cu-al luĭ dichis :
E un vis !
Are plapumă şi perne
Şi cérşaf care s'aşterne
P'o saltea,
Mică şĭ ea.

www.dacoromanica.ro

Fata patul îl privește,
Într'un colț și'l potrivește,
Îl așéḑă pe tăcute.
Peste câte-va minute
Se întórce și, vḑḑênd
Pe măĭcuța cĭ umblând
Ca să iésă
Afar' din casă,
Puind degetul pe gură,
Seriósă la figură,
Iute 'ĭ ḑice pe șoptite
Aste vorbe deslușite:
«Mamă 'ncet deschide ușa,
«Că d'abia'mĭ culcaĭ păpușa!»

---

www.dacoromanica.ro

ÎNMORMÎNTAREA PĂSĔRELIĬ

Si băiatul şi fetica
Staŭ să plângĕ, nu'n zadar:
Le-aŭ ucis acum pisica,
Urîciósa, un canar.
Plinĭ micuţiĭ de 'ntristare
Se gândesc la 'nmormîntare.

Tónta lor de servitóre,
Cum e ea nesimţitóre,
Vru s'arunce în gunoĭ
Păsĕrica. Amêndoĭ
Ingroziţĭ se revoltară,
Dar apoĭ o'nduplecară,

www.dacoromanica.ro

Cu duiosul lor glăscior,
Ca să'ĭ lase s'o îngrópe
Undeva, p'aci p'aprópe,
Singurĭ eĭ cu mâna lor.

Se gândiră,
Un minut se sfătuiră
Și luară o cutie,
Cam atâta cât să ție
Trupul păsării în ea.
P'așternut de catifea
Eĭ apoĭ o așeḑară
Și o duseră 'n grădină,
Lâng'o flóre de verbină,
Unde-o grópă îĭ săpară.

Dupĕ ce 'și îndepliniră
Actul lor de pietate,
Cum micuții îl simțiră,
Cu iubire, scumpĕtate,
Grămădind pe ea pământ
Și formându'ĭ un mormânt,
Fetișóra a oftat
Și ast-fel a cuvîntat :

www.dacoromanica.ro

«Păsĕrică,
«Mititică,
«Mi-aĭ cântat, drăguță, mie,
«Cât aĭ stat în colivie,
«Sciĭ colo 'n iatacul meŭ;
«Tot așa frumos îĭ cântă
«De acum luĭ Dumnedeŭ,
«Ș'o să fiĭ de sigur sfântă!»

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

PREGĂTIRĬ DE BOTEZ

O păpuşe desbrăcată
Stă pe masă aruncată
Pe un ténc de cârpe micĭ
Şi o clae de panglicĭ,
Iar fetiţa e'ntr'o stare
De cumplită disperare.

— Ce e asta?
Mă-sa 'ntrébă.
Ea'ĭ rĕspunde:
— Am botez
Mâĭne. Trebue să lucrez
O rochiţă, dar ce trébă:
Nu pot, nu şciŭ cum să fac
Firul ca să'l bag în ac,
Şi păpuşa desbrăcată
N'o botez eŭ nicĭ-odată!

www.dacoromanica.ro

— Ia te uĭtă ce drăcie:
Pĕĭ în ac cu gămălie!....
— Da! rĕspunde mâniósă;
Nu e ac? Ce 'mĭ pasă mie!
Or şi cum ar fi să fie
Acul trebue să cósă!
Pune'mĭ aţa tu, mămiţă.
— Mĕ rog, nu fiĭ urîciósă.
Ţine icĭ alt ac, fetiţă,
Cu urechĭ, cum trebueşce,
Care cóse şi cârpeşce
Şi să cósem amêndouĕ,
Să croim o rochĭe nouă.

Muma petice 'nnădeşce
Şi rochiţa întocmeşce,
Pe când mica p'un isvod
Trece firul fără nod,
Impungênd mereŭ cu zor
Stând picior peste picior.

Când vĕḑu, la urmă, fata
Că rochiţa este gata,
Şterse fruntea de sudóre
Ca nu-ş' care lucrătóre
Obosită şi esclamă:

www.dacoromanica.ro

— Uf, ce bine 'ĭ, dragă mamă,
Că'n sfîrşit
Am isprăvit!
Privind apoĭ, înc'odată,
La rochiţă, încântată
O ié 'n mâinĭ ş'o cântăreşce,
Şi o jócă ş'o 'nvîrteşce,
Precum apa curgătóre
Jóc'o raḑă de la sóre;
Şi iar mă-siĭ s'adreséză
Ş'aste vorbe'ĭ cuvintéză:
— Să şciĭ mâine c'o să fie
Şi botez şi cununie!

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro

CURTEA REGINIĬ

Carmen Silva e regină
Şi 'nnaintea eĭ se 'nchină
Ceĭ ce 'n cale o'ntâlnesc,
Tot poporul românesc.

Are curte strălucită,
D'ofiţerĭ alcătuită
In fireturĭ îmbrăcaţĭ,
La porunca eĭ plecaţĭ,

Şi de dame drăgălaşe,
Care, vesele, gingaşe,
Cum pe cer stelele 'n cor
Luniĭ 'ĭ fac măreţ decor,

www.dacoromanica.ro

O'nconjóră 'n tot-d'a-una.
Ele's multe, ea e una
Și spre dînsa fermecați
Staŭ toți ochiĭ îndreptați.

Are curte strălucită,
Care'n juru'ĭ rânduită,
Îĭ urméză prin palat
Pașiĭ eĭ neîncetat.

În grădină ins' afară
Are-o curte și maĭ rară.
Curtesaniĭ 's pliniĭ de zel
Și 'și fac curtea într'alt fel.

Când apune mândrul sóre,
Stol de paseri sburătóre
La feréstră 'ĭ ciripesc
Nópte bună de'ĭ poftesc.

Stoluri sprintene, vióe,
Umplu pomiĭ de 'ncovóe
Crengi cu trupul lor ușor,
Când se lasă jos din sbor.

www.dacoromanica.ro

Plinĭ de ghiemurĭ rătunjóre,
Care bat din aripióre,
Par copacĭĭ purtătorĭ
De ghirlande vĭĭ de florĭ.

Puse 'n şir ca nişce bóbe
De mărgele, sunt podóbe
Dragĭ, de care te uĭmeşcĭ
Şi te-opresc să le priveşcĭ.

Curte-ast-fel şcie să facă,
Tot sărind din cracă 'n cracă
La al sóreluĭ sfinţit,
Stolul sprinten, iscusit.

Curtesanĭĭ din grădină
O salută pe regină
Şi îĭ fac cu graiul lor
Un concert desmerdător,

Se întrec să o desfete,
Căcĭ sunt vrăbiĭ şi's deştepte
Şi căcĭ şciŭ ceva frumos :
Că pe tronul glorios,

www.dacoromanica.ro

Sub a ţării mândră stemă
Ş'a reginii diademă,
O artistă e 'n palat
Ce-are suflet aripat.

www.dacoromanica.ro

CINCĬ MAIŬ

(Oda lui ALESSANDRO MANZONI la mórtea lui Napoleon I

Căpitanului *Gh. Dymolescu*

A fost!... In nemişcare
Când corpul îĭ rĕmase
De sufletu'ĭ cel mare
Pustiŭ, şi vestea tristă
Ca trăsnetul ce pică
In lume rĕsunasĕ,
Atuncea de mirare,
De jalĕ şi de fricĕ
Pământu 'ncremeni.

Gândindu-se 'n tăcere
La cĕsul cel din urmă,
Când omuluĭ viĕţa
Fatal i se precurmă,

www.dacoromanica.ro

Nu şcie de vr'odată
Ţĕrîna'ĭ sîngerată
D'un pas ca'l luĭ puternic
Călcată va maĭ fi.

Pe tronu'ĭ în splendóre
Eŭ l'am vĕḑut. Deplină
Păstraiŭ atuncĭ tăcere.
Când sórta schimbătóre
L'a rĕsturnat, ca'n urmă
Din noŭ să'l aridice
Ş'apoĭ să cadĕ iară,
In sgomotul de glasurĭ
Ce-atuncea rĕsunară
Al vocĭĭ mele sunet
Eŭ n'am amestecat.

Curat de linguşire
Precum şi de insulte
Nevrednice, murdare,
Acum când vĕd că piere,
Că pentru vecĭ apune
Atâta strălucire,
I'nnalţ l'a grópă astă-ḑĭ
Un cântec, care, póte,
In lume va rĕmâne
D'a pururĭ neuitat.

www.dacoromanica.ro

Din Alpĭ la Piramide,
Din Rin la Manzanare,
Din Scila la Tanai,
De la ocean la mare,
A minţiĭ luĭ scânteĭe
Ca fulger a sclipit.

Fu glorie-adevĕrată?
Sentinţa-anevoiósă
Urmaşilor să cade
S'o dea. Plinĭ de sfiĭélă
Noĭ fruntea 'n jos plecată
S'o ţinem înnaintea
Artistuluĭ din ceruri
Ce urma cea maĭ mare
Din mintea'ĭ creatóre
In el a 'ntipărit.

Cuprins de un gând mare
Şi ars adânc în suflet
D'o nouă frământare:
De dorul de domnie,
Un vis îndeplineşce,
Pe care nebunie
Erea să'l fi sperat.

www.dacoromanica.ro

Așa trecu prin tóte.
Avu în parte'ĭ gloria,
Ce creșce în primejdiĭ,
Și fuga și victoria,
Domnia ș'amărâtul
Exil. In două rînduri
Căḑu, dar doborâtul
Din pulberea nemernică
De două ori fu ĭarăși
P'altare ridicat.

Veni să se arate
Și numele îșĭ spuse,
Și 'ndată două vécuri
Se 'ntórseră supuse
Spe el, ca spre destinul
Ce parcă 'l așteptase.
Tăcere le impuse
Ș'arbitru între ele
Măreț se așeḑă.

Pieri. Trândavă ḑiua
Rĕmase sfâșiată
D'o rană ce arată
Ș'invidie adâncă,

www.dacoromanica.ro

Şi milă fără marginí,
Şi ură 'nvĭerşunată,
Ş'amor nemângâiat.

Precum s'adună unda,
Se 'nvolvoră ş'apasă
Pe capul celuĭ care
S'afundă în vultóre,
Şi în deşert şi 'ndréptă
Privirea'ĭ doritóre
Spre ţĕrmul depărtat,

Aducerile-aminte
Aşa se grămădiră
In sufletu'ĭ. In urmă,
De câte orĭ nu vrusc
Urmaşilor să lasc
De el destăinuită
Viéţa'ĭ uriaşă,
Şi mâna'ĭ ostenită
Pe paginĭ a căḑut.

De câte orĭ, când ḑiua
Deşértă scăpătasc,
Cu gene aplecate
Pe ochiĭ luĭ de fulger,

www.dacoromanica.ro

Cu brațe 'ncrucișate
Pe gânduri nu rămase,
In ḑilele trecute
Cu mintea lui pierdut.

Vedea ca'n vis oștirea'i
Sub corturi rînduită,
Își audia comanda
Sunând însuflețită,
Zărea prin fum soldații 'i
Sburând ascultători.

Sdrobit d'un dor pré mare,
Energicul lui suflet
Căḑu în disperare.
Din ceruri îns'o mână
Cu milă să întinse
Și'l duse în alt aer
Să pótě respira;

Și'l duse pe-a speranții
Potecă înflorită,
La loc de veçnicie,
In care e sădită

www.dacoromanica.ro

Rĕsplata care 'ntrece
Dorința omenéscă,
Iar gloria trecută
Un fum e, un nimic.

O, bine-făcĕtóre
Credință, la triumfurĭ
D'a pururea deprinsă,
In cărți neperitóre
Inscrie-l și p'acesta,
Căcĭ la neîntrecuta
Golgoteĭ desonóre
O ast-fel de 'nnălțime
Pîn'aḑĭ nu s'a plecat.

In jurul obositeĭ
Țĕrîne să lipséscă
Cuvintele de hulă,
Blestemul s'amuțéscă,
Căcĭ Dumneḑeŭ, acela
Ce 'nnalță și cufundă,
Sdrobește și mângâĭe,
Pe patu'ĭ singuratic
Alăturĭ s'a culcat.

FINE.

www.dacoromanica.ro

CUPRINSUL

	Pagina
Nu e om	7
Fata şi pisica	9
Mâncăciósa	11
Tata	13
Lenea	17
Casa nóstră	19
Vremea	21
Un basm	23
Cortegiul	31
Lampa lui D-deŭ	33
Diogen înteleptul	35
Revolverul	37
Săracul	39
Mojicul	41
Vitézûl	45
Sărutarea Ilénii	47
Poveste	55
Ţiganul şi marea	57
Căpăţine de măgari	59
Un eroŭ grozav	63
Doi ómeni	65
Boii ţăranului	67
Strada	69
Câinele ciobanului	73
Pantalonii	75
Ea danţézâ	77
Portretul lui Rafael	81
Viéţa omenéscă	83
Singurătatea	85
Desnădăjduirea lui Iuda	93
Problema	95
Căţeii	97
Patul păpuşii	99
Inmormêntarea păsărélii	101
Pregătiri de botez	105
Curtea reginii	109
Cinci Maiu	113

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro